

"L'esport és una gran lliçó de vida"

Joan Antoni Samaranch (Barcelona, 1920) presideix des de fa 14 anys el Comitè Olímpic Internacional, que el 23 de juny arribarà al primer centenari de la seva fundació. En el marc d'una conversa, EL TEMPS recull les seues consideracions sobre l'olimpisme i les influències que exerceix sobre la societat.

A la ciutat de Lausana, a la vora d'aquesta enorme extensió aquífera que és el llac Léman, on es respira una impertorbable tranquil·litat helvètica, entre la frondositat vegetal i la respectuosa moderació dels seus habitants, aquest català septuagenari presideix, des de fa 14 anys, el Comitè Olímpic Internacional. La població, de minvada transcendència i discreta ubicació geogràfica, ha suscitat progressivament l'interès que poden despertar cinc anelles. Lausana alberga les dependències olímpiques, i un president. Les unes, al Chateau Vidy; l'altre, a la majestuositat d'una confortable suite del Lausanne-Palace. L'espai reservat de l'hotel reconstrueix, en una ordenació vertical, efemèrides olímpiques des que aquell 16 de juliol de 1980 Joan Antoni Samaranch va ser nomenat president del COI. Qualsevol detall exposat remet a un pretèrit perfet expressat en forma visual i emmarcat en qualsevol matèria. Fotografies, portades i discursos no deixen opció a lluir els tons immaculats d'una pintura mural que va entapissar, en un primer moment, les parets d'aquest temple particular. "Aquestes parets no estan decorades amb les mateixes imatges sempre. Molt sovint, quan me'n canso, les canvio." I, enmig d'aquest allau d'imatgeria transitòria, al ritme de la constant metamorfosi visual, regna Joan Antoni Samaranch.

—*Es considera el Pierre Coubertin del nostre temps o, si més no, el seu hereu?*

—Home, sí i no. No, perquè no sóc el fundador del Comitè Olímpic Internacional i del Moviment Olímpic. I sí perquè sóc president com ell ho va ser. Ell ho va ser durant 29 anys i jo ja ho sóc 14.

—*Ideològicament se sent afí a Coubertin?*

—No, perquè sóc un president de finals de segle XX i ell ho va ser de principis de segle.

—*I això què implica?*

—Això implica que les teories, la vida i la nostra societat són completament diferents. Cal renovar-se i actualitzar els plantejaments. Si haguéssim seguit amb les mateixes idees que les de Coubertin avui dia el Comitè i el Moviment Olímpic ja no existirien. Com que

tenim uns fonaments que respectem, els hem de conservar, però sempre procurant que evolucionin simultàniament amb els canvis que es produeixen al si de la nostra societat.

—*Què representa per al COI fer cent anys?*

—Ser una de les institucions més velles del món. Quan es va crear el COI pràcticament no hi havia federacions internacionals. I, ara, amb cent anys a l'esquena, som més forts que mai, més respectats que mai. I és que a través de moltes generacions la finalitat ha estat la mateixa: lluitar per l'esport i la joventut, per l'amistat, la solidaritat i la pau.

—*Pensa vostè que aquest missatge de pau, en un moment tan delicat com avui, pot tenir alguna repercussió?*

—Té molt futur, perquè avui dia els Jocs Olímpics són la gran festa del món. Tothom hi participa, sigui en directe o a través dels mitjans de comunicació, tothom és present en aquesta gran festa de l'esport i la pau. I crec que avui, amb aquest segle que ja tenim, el Moviment Olímpic, gràcies a la unitat de què gaudim, s'enforteix dia rere dia.

—*Però els atletes, quan hi participen, pensen en aquest missatge de pau i solidaritat?*

—L'atleta quan participa, participa. L'únic que vol és guanyar respectant l'esperit olímpic i una ètica esportiva. Quan acaba la competició té alguna cosa molt important: conviu al costat de la resta d'esportistes a la Vila Olímpica. I això és fonamental: que 10.000 esportistes puguin conviure en un mateix espai, aquest és un dels missatges més importants que té l'olimpisme.

—*El contingut religiós que mantenen les olimpíades en l'antiguitat ha quedat substituït per noves divinitats, com fan palès els objectes exposats al museu olímpic, com ara la sabatilla de Carl Lewis. Han canviat, doncs, les relacions de l'olimpisme amb els seus mites?*

—Tota la vida hi ha hagut mites. Però la trajectòria del museu mostra que no partim des de fa cent anys sinó des de l'època clàssica. I en aquell moment, els atletes rebien el mateix tractament que poden rebre ara. Eren déus, o semidéus; eren persones que rebien tota la gràcia i tota classe d'atencions com avui dia.

El que passa és que l'esport modern ha nas-

cut partint d'uns principis de discriminació. L'esport només el practicaven les classes aristocràtiques. I aquest *amateurisme* va provocar durant molts anys gran enrenou. Tothom feia trampes i els pactes es feien sota la taula. Les regles quedaven aleshores substretes a aquestes actituds poc clares.

—*L'exposició de Joan Miró instal·lada al Museu Olímpic ratifica el lligam entre esport i art; esport i cultura com a base de l'olimpisme. Quin lloc ocupa l'art dins la filosofia de l'olimpisme?*

—L'olimpisme resulta de la simbiosi entre l'esport i la cultura. I nosaltres volem transmetre aquest missatge civilitzador amb fets i no sols amb paraules. Per aquest motiu, el Museu Olímpic alberga exposicions d'art com la de Miró, que mantenen un nexa constant amb els testimonis esportius que hi resideixen. Igualment, les escultures del jardí fan al·lusió a temes d'esport i activitat física.

—*L'olimpisme considera que l'home ha de respondre igualment a aquesta amalgama, ha de ser el cúmul del món espiritual i el físic.*

—L'esport, amb aquest vernís que li confereix l'olimpisme, ocupa una part important de la formació de l'home. A través de l'activitat física l'esportista s'enalteix i desenvolupa algunes qualitats que té latents, o absents.

—*Això significa que practicar una activitat física influeix en el desenvolupament espiritual?*

—Evidentment. L'esport és una gran lliçó de vida. Una persona aprèn a saber perdre, a saber guanyar. Molt sovint resulta més difícil saber guanyar que saber perdre. O aprendre a lluitar en col·laboració amb altres, o a respectar unes regles.

I, a més, pel que fa a la joventut, i això interessa els pares, educar els fills cap a l'esport, assegura que aquests es formaran com els pares desitgin. Tothom parla avui dia de lluites contra drogues i dispensaris especials; però la millor lluita contra la droga és l'esport.

—*Creu vostè que la filosofia de l'olimpisme arriba a penetrar en la trama social?*

—Sí. Penetra cada vegada més. Per exemple, els Jocs Olímpics que hem viscut aquest hivern a Noruega han estat seguits per una tercera part de la humanitat.

—*Quan vostè va arribar a Lausana el Comitè estava sota mínims.*

—Bé, jo diria més aviat que travessava una situació difícil. I, a més, patia una situació econòmica una mica complicada. Hem tingut la sort que en l'economia mundial han bufat vents favorables durant la dècada dels 80. I hem aprofitat, sense cap dubte, aquests vents.

—*A Lausana ha ressuscitat, per dir-ho d'alguna manera l'Olímpia actual?*

“És aprendre una persona a saber perdre, a saber guanyar. Molt sovint resulta més difícil saber guanyar que saber perdre.”

—Bé, Lausana és la capital olímpica. Avui dia el Moviment Olímpic compta amb el respecte de tothom i té bastant força. Comptem amb 196 comitès olímpics al món. I aquest triangle entre federacions, comitès olímpics nacionals i el COI és el que fa forta la nostra organització.

—*La seua activitat emprenedora i la seua intuïció han estat les aportacions al món de l'olimpisme?*

—Tota la vida he estat un gran coordinador. He tingut la sort, o l'habilitat, de formar un gran equip. Sol, no puc fer res.

Cal animar la gent; que cadascú se senti útil i cadascú faci una mica més del que pot fer. I anar endavant. Donem diners a comitès; i moltes federacions viuen dels diners que els donem; però, especialment, animem a participar... Tanmateix també hem de reservar fons en una guardiola, com en diem a casa. Així, si alguna vegada els Jocs Olímpics no se celebren, que el COI podrà viure dues Olimpíades sense rebre els beneficis que pot reportar una celebració com aquesta.

—*Ha parlat de guardiola, senyor Samaranch?*

—Sí. Però no ens agradaria únicament deixar com a record una caixa ben sanejada, sinó també una obra. I això és el que fem. Hem construït una nova seu, un museu olímpic, gràcies a les aportacions de moltes institucions i moltes companyies. I ara hem comprat un altre edifici per a instal·lar-hi el tribunal d'arbitratge.

—*Com a president del COI, senyor Samaranch, practica cada matí algun esport?*

—Sí, sí. Faig una hora de gimnàstica cada dia. Passi i veurà.

L'habitació contigua a la sala guarda les intimitats d'un dormitori, gràficament auster, però abundant en aparells de manteniment. Qualsevol racó, donades les limitacions espacials, manté la validesa de gimnàs adaptat a la morfologia pròpia de la cambra.

—*Veu això que hi ha enganxat al baix de la porta? Ho utilitzo per a ficar-hi els peus quan faig abdominals.*

—*Veig que té una barra.*

—No cregui, als meus 73 anys faig cada matí 8 traccions seguides; reposo i pujo quatre vegades més. Però, podria fer-les totes seguides! Ara, un dels exercicis més efectius és saltar a la corda amb aquests braçalets amb pes. Si vol, li mostraré un vídeo que em van filmar amb els exercicis que realitzo cada dia.

—*Per cert, senyor Samaranch, he vist que té una extensa col·lecció de corbates grises. No deu tenir massa problemes electius.*

—No són totes iguals. Ni de bon tros. Encara dubto als matins.

Eliseu T. Climent (Lausana)